

ผลกระทบของภาวะผู้นำเชิงประกอบการและความสามารถเชิงนวัตกรรมที่มีต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา บริษัทก่อสร้าง ในกรุงเทพมหานคร

The Effect of Entrepreneurial Leadership and Innovation Capability on Sustainable performance: A case of construction company in Bangkok

ชนกชนม์ อินทเขตต์¹ และ พรลภัส สุวรรณรัตน์²

Chanokchon Inthachet and Pornlapas Suwannarat

Receive June 12, 2024; Retrieved August 2, 2024 ; Accepted August 9, 2024

บทคัดย่อ

ปัจจุบันประเทศไทยก้าวเข้าสู่ยุค 4.0 และพบเจอกับปัญหาการแพร่ระบาดของโควิด-19, ความผันผวนของเศรษฐกิจที่กระทบต่อต้นทุนในการก่อสร้าง นำไปสู่การดำเนินงานโดยให้ความสำคัญกับการเติบโตทางเศรษฐกิจ ควบคู่กับการดำเนินงานอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และผลกระทบของภาวะผู้นำเชิงประกอบการและความสามารถเชิงนวัตกรรมที่มีต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน ของบริษัทก่อสร้าง ในกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบริษัทก่อสร้าง ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 บริษัท สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ และการสร้างสมการพยากรณ์ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงประกอบการในด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการจัดการความเสี่ยง ด้านการทำงานเชิงรุก และด้านนวัตกรรมมีผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนโดยรวม โดยมีค่า R^2 เท่ากับ 0.959 และความสามารถเชิงนวัตกรรมในด้านกระบวนการ ด้านพฤติกรรม ด้านกลยุทธ์ ด้านตลาดและด้านผลิตภัณฑ์ มีผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนโดยรวม โดยมี ค่า R^2 เท่ากับ 0.683 โดยมีค่า ผลการศึกษาในครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางไปประยุกต์ใช้ในการบริหารการดำเนินงานอย่างยั่งยืนขององค์กร เพื่อปรับกลยุทธ์ในการดำเนินงานของธุรกิจก่อสร้าง ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงประกอบการ และความสามารถเชิงนวัตกรรมขององค์กรเพื่อความสำเร็จขององค์กรอย่างยั่งยืน

¹ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ ²รองศาสตราจารย์คณะบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Master of Business Administration. Associate Professor, Faculty of Business Administration, Kasetsart University.

Email: chanokchon.i.@ku.th

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงประกอบการ, ความสามารถเชิงนวัตกรรม, ผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน, บริษัทก่อสร้าง

Abstract

Currently, Thailand has entered the 4.0 era and is facing challenges such as the COVID-19 and economic fluctuations affecting construction costs. To develop leadership skills and organizational capabilities. This can be achieved through entrepreneurial leadership and enhancing the economy by innovating to create a competitive advantage. This approach emphasizes economic growth while conducting operations responsibly towards society and the environment, which is integral to sustainable business practices. This research aims to study the relationship and impact of entrepreneurial leadership and Innovation capability on sustainable performance of construction companies in Bangkok. This research is quantitative research using questionnaires as a tool to collect data from construction companies in Bangkok, totaling 400 companies. Statistical methods used for data analysis include mean, standard deviation, multiple correlation analysis, and multiple regression analysis. The research findings indicate that entrepreneurial leadership in the dimensions of creativity, risk management, proactive work, and innovation have positive relationships and impact on overall sustainable performance with the 0.959 R^2 value. Additionally, Innovation capability has been found to have positive relationships and impact on overall sustainable performance. Its dimensions include processes, behaviors, strategies, market, and product with the 0.683 R^2 value. The results of this study can be used as a guideline for promoting entrepreneurial leadership. and innovative capabilities of the organization for sustainable organizational success.

Keywords: Entrepreneurial Leadership, Innovation capability, Sustainability Performance, Construction Company

บทนำ

การแพร่ระบาดของโควิด-19 ได้เปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ภูมิรัฐศาสตร์ของประเทศไทยมหาอำนาจ ทำให้เกิดความผันผวนในอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ จากข้อมูลผู้ประกอบการในประเทศไทยพบว่าการเลิกกิจการเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากในครึ่งปีแรกของปี 2566 โดยเฉพาะในธุรกิจก่อสร้าง ที่ได้รับ

ผลกระทบโดยตรงจากความผันผวนของเศรษฐกิจและปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ซึ่งเกิดจากสถานการณ์โควิด-19 ที่ทำให้แรงงานบางส่วนกลับบ้าน เป็นผลทำให้ผลิตภาพแรงงานลดลงต่ำกว่าค่าจ้างโดยเฉลี่ย มีผลต่อธุรกิจหลายด้าน การจัดการและปรับตัวเป็นสิ่งสำคัญในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงนี้ในระยะยาว (Mahatthanalai T. (2021) เพื่อให้ธุรกิจก่อสร้างสามารถอยู่รอดในยุคปัจจุบันที่รุนแรงได้ ธุรกิจจำเป็นต้องมีการปรับตัวซึ่งสิ่งที่สำคัญคือการพัฒนาทักษะและความชำนาญ การลงทุนในการพัฒนาและนำเทคโนโลยีใหม่เข้ามาปรับใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการ นอกจากนี้ผู้บริหารและเจ้าของกิจการ ต้องมีคุณสมบัติและภาวะผู้นำเชิงประกอบการ เพื่อให้สามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้ การมีผู้นำที่มีภาวะผู้นำเชิงประกอบการเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเพิ่มประสิทธิผลขององค์กรในสภาวะที่ไม่มีความแน่นอนและเกิดการแข่งขัน (Harrison et al., 2020)

ภาวะผู้นำเชิงประกอบการขององค์กรที่ประสบความสำเร็จมักมีลักษณะมีความคิดสร้างสรรค์ เป็นผู้นำมีความสามารถในการสร้างแนวคิดใหม่ และมีความกล้าที่จะลงมือทำสิ่งที่ไม่เคยมีใครทำมาก่อน เพื่อให้ธุรกิจของตนเป็นเอกลักษณ์และเป็นเลิศในวงการ มีการจัดการความเสี่ยงมีความเข้าใจในการจัดการความเสี่ยงและพร้อมที่จะรับความเสี่ยงเพื่อสร้างโอกาสใหม่ๆ ให้กับธุรกิจ การดำเนินงานเชิงรุกซึ่งทักษะด้านความดีริ้นที่จะผลักดันแนวคิดให้ผ่านพ้นไป การคิดค้นนวัตกรรมการมีแนวคิดการประยุกต์ การสร้างและการนำแนวคิดใหม่ๆ ไปใช้และวิธีการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (Kuratko, 2007) โดยผู้นำที่มีภาวะผู้นำเชิงประกอบการ จะตระหนักถึงองค์ประกอบของสิ่งแวดล้อมและจริยธรรมในการตัดสินใจ ซึ่งถือเป็นบทบาทที่ถูกต้องในการพัฒนาการเติบโตและความยั่งยืนขององค์กร ซึ่งครอบคลุมถึงความรู้ความเข้าใจ ความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจ และการตระหนักรู้ในตนเองและสังคม (Greenberg et al., 2011)

ในยุคที่ประเทศไทยก้าวเข้าสู่ Thailand 4.0 เพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม องค์กรจำเป็นต้องคิดค้นนวัตกรรมเพื่อรองรับและเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง เพื่อสร้างความได้เปรียบและความแข่งขันที่ยั่งยืน ความสามารถเชิงนวัตกรรมเกิดจากการสร้างสรรค์โดยดำเนินการผสมแนวกลยุทธ์กับพฤติกรรมและกระบวนการเชิงนวัตกรรมขององค์กรในการผลิตสินค้าใหม่ ๆ ออกมาสู่ตลาด (Wang and Ahmed, 2004) โดยความสามารถเชิงนวัตกรรมขององค์กรสามารถแบ่งได้เป็น นวัตกรรมด้านกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงหรือสร้างสรรค์กระบวนการในการปฏิบัติงาน (Ali E. & Torkar, 2013) นวัตกรรมด้านพฤติกรรมผ่านวัฒนธรรมนวัตกรรม (Innovative Culture) ที่ทำให้เกิดความคิดใหม่ โดยการแสดงออกระดับบุคคล ทีมงาน และผู้บริหาร นวัตกรรมด้านกลยุทธ์เพื่อเพิ่มคุณค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์และบริการ นวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับความยั่งยืนทางธุรกิจ และนวัตกรรมด้านการตลาดในการมองหากลุ่มตลาดใหม่ที่มีลักษณะเฉพาะที่สามารถตอบสนองได้ (Wang and Ahmed, 2004)

ผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนขององค์กรสามารถบรรลุผลได้ในสภาพแวดล้อมทางธุรกิจแบบพลวัต (Dynamic) โดยองค์กรต้องมีความกระตือรือร้นในการเปลี่ยนแปลง และพยายามตอบสนองความต้องการของตลาดอย่างคล่องตัว (Friedman and Miles, 2006) โดยการพัฒนาอย่างยั่งยืนจะรวมถึง ความมีประสิทธิภาพและความยุติธรรมระหว่างกันในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ การ

ได้มาซึ่งความมั่งคั่งของผลประกอบการขององค์กร ความยั่งยืนด้านสังคม ความสามารถในการสร้างสถานะ และกิจกรรมขององค์กรเกี่ยวกับการรับภาระผูกพันทางสังคม และความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม การสร้างประโยชน์แก่สิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการในการดำเนินงาน เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน และสร้างความยั่งยืนให้กับธุรกิจก่อสร้างสืบไป (Uysal, F. (2012).

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นเพื่อให้การดำเนินธุรกิจเกิดความสำเร็จและเติบโตควบคู่กับการดำเนินงานอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมพบว่าภาวะผู้นำเชิงประกอบการและความสามารถเชิงนวัตกรรมมีปัจจัยหลายด้านที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาผลกระทบของภาวะผู้นำเชิงประกอบการและความสามารถเชิงนวัตกรรมที่มีต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนขององค์กร กรณีศึกษา บริษัทก่อสร้าง ในกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงระดับภาวะผู้นำเชิงประกอบการและความสามารถเชิงนวัตกรรมของบริษัทก่อสร้าง ในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาผลกระทบของภาวะผู้นำเชิงประกอบการและความสามารถเชิงนวัตกรรมที่มีต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน ของบริษัทก่อสร้างในกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บริษัทก่อสร้าง ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัย จำนวน 400 บริษัท โดยการคำนวณจากสูตรของ Cochran (1977) ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% โดยเก็บข้อมูลแบบสอบถามผ่านทางอีเมล ในรูปแบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ (แบบสอบถามออนไลน์) โดยการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกตัวอย่างด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) เลือกกลุ่มตัวอย่างให้ได้จำนวนตามที่ต้องการโดยต้องเป็นบริษัทก่อสร้าง ในกรุงเทพมหานคร
2. ด้านตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ตัวแปรอิสระในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ตัวแปรได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงประกอบการประกอบด้วย ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการจัดการความเสี่ยง ด้านการทำงานเชิงรุกและด้านนวัตกรรม ความสามารถเชิงนวัตกรรม ประกอบด้วย ด้านกระบวนการ ด้านพฤติกรรม ด้านกลยุทธ์ ด้านตลาดและด้านผลิตภัณฑ์ และตัวแปรตามในการวิจัยครั้งนี้มี 1 ตัวแปร ได้แก่ ผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย ผลการดำเนินงานทางสังคม ผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจและผลการดำเนินงานทางสิ่งแวดล้อม
3. ขอบเขตด้านระยะเวลา ช่วงระยะเวลาระหว่างเดือนสิงหาคม 2566 - เมษายน 2567

สมมติฐานการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงประกอบการมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนขององค์กร
2. ความสามารถเชิงนวัตกรรมมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนขององค์กร

การทบทวนวรรณกรรม และแนวคิด

ภาพรวมธุรกิจอุตสาหกรรมก่อสร้างของประเทศไทย

การก่อสร้างหมายถึงกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อการประกอบโครงการตั้งแต่พื้นฐานจนเป็นตัวอาคาร บ้าน หรือสาธารณูปโภคอื่นๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการใช้งานของมนุษย์ ถือเป็นหนึ่งอุตสาหกรรมหลักที่ผลักดันเศรษฐกิจในประเทศให้มีการขยายตัวโดยมูลค่าการลงทุนภาคการก่อสร้างในแต่ละปีนั้นคิดเป็นสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวม หรือ GDP ของประเทศไทย ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ในปี 2565 ภาพรวมธุรกิจก่อสร้างมีแนวโน้มที่จะต้องเผชิญความเสี่ยงจากต้นทุนที่ปรับตัวสูงขึ้น จากสงครามรัสเซีย-ยูเครนที่ส่งผลกระทบต่อราคาค่าต้นทุนวัสดุก่อสร้าง และปัญหาขาดแคลนแรงงานจากการระบาดของ COVID-19 ที่ยังไม่คลี่คลาย ทั้งในด้านผู้ประกอบการธุรกิจก่อสร้าง ในปี พ.ศ. 2565 มีจำนวน 141,586 ราย เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 2.5 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการขนาดเล็ก (ขนาด S และ Micro) เมื่อมีผู้ประกอบการธุรกิจก่อสร้างเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดการแข่งขันสูงขึ้น ธุรกิจจึงต้องปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม การตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงทางสภาพเศรษฐกิจ ทำให้ผู้บริหารสามารถกำหนดวัตถุประสงค์และทิศทางการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับสถานะความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้

ภาวะผู้นำเชิงประกอบการ

ภาวะผู้นำเชิงประกอบการ คือความสามารถในการสร้างสรรค์จากสิ่งที่ไม่มียอะไร เพื่อจัดการให้บรรลุเป้าหมายและไปถึงวิสัยทัศน์ที่วางไว้ตามยุคสมัย โดยพิจารณาเกี่ยวกับด้านมิติของการเป็นผู้ประกอบการ และบทบาททางจริยธรรมของผู้นำเชิงประกอบการ (Kuratko, 2007) รวมถึงการจัดการองค์กรด้วยการสร้างทีม, การมุ่งเน้นประสิทธิภาพและการปรับปรุง การรับรู้ความเสี่ยง การสร้างนวัตกรรมในผลิตภัณฑ์และกระบวนการ เพื่อก่อให้เกิดการได้เปรียบต่อผลการดำเนินการของธุรกิจ (Gupta et al.,2004) ประกอบด้วยตัวแปร 4 ด้านได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ คือทักษะในการรวบรวมทรัพยากรที่มีอยู่มาสร้างสรรค์ให้เกิดความมั่นคงทางธุรกิจ การผลิตความคิดใหม่และมีประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ในบริบทของผู้ประกอบการคือความสามารถในการตระหนักถึงโอกาสการเป็นผู้ประกอบการมากขึ้น ภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการสามารถเพิ่มความคิดสร้างสรรค์ในทีมผู้ประกอบการผ่านการทดลองเพื่อใช้ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นใหม่ ด้านการจัดการความเสี่ยง คือการแสวงหาโอกาส รวมถึงยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นนอกเหนือไปจากเดิมและการมีความตื่นตัวที่จะผลักดันแนวคิดให้ผ่านพ้นไป การยอมรับความไม่แน่นอนและรับผิดชอบต่อความเสี่ยง และสามารถใช้ความเสี่ยงในระดับปานกลางในการจัดหาทรัพยากรเพื่อหาโอกาสในการประสบความสำเร็จทางธุรกิจ ด้านการดำเนินงานเชิงรุก คือทักษะด้านความตื่นตัวที่จะผลักดันแนวคิดให้ผ่านพ้นไป ในองค์กรที่

แสวงหาผลกำไรหรือไม่แสวงหาผลกำไร และในธุรกิจหรือไม่ใช่ธุรกิจ รวมถึงการสร้างและนำองค์กรไปสู่อนาคตของการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจมากกว่าการรอคอยโอกาส และด้านนวัตกรรม คือการมีแนวความคิดประยุกต์ การสร้างและการนำแนวคิดใหม่ๆ ไปใช้และวิธีการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีทฤษฎีมากมายเกี่ยวกับนวัตกรรมและการเป็นผู้ประกอบการ โดยจะมุ่งเน้นไปที่ผู้นำด้านการเป็นผู้ประกอบการนวัตกรรม การสร้างมูลค่าด้วยนวัตกรรมและการจ้างงาน ภาวะผู้นำเชิงประกอบการจึงมีความสำคัญที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานในสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่มีการแข่งขันสูงและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้นำของบริษัทขนาดเล็กควรใช้คุณสมบัติความเป็นผู้นำเชิงประกอบการเพื่อดำเนินธุรกิจต่อไปเพื่อสามารถแข่งขันกับคู่แข่งและพัฒนาตนเอง (Karcioglu & Yucel, 2004)

ความสามารถเชิงนวัตกรรม

ความสามารถเชิงนวัตกรรมคือการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่และหรือพัฒนาให้เกิดตลาดใหม่ผ่านการปรับวิถีทางของการวางแผนทางสร้างนวัตกรรมเชิงกลยุทธ์ด้วยพฤติกรรมและกระบวนการในการสร้างนวัตกรรม (Suwannarat, et al., 2010; Naowakhoaksorn et al., 2021; Naowakhoaksorn et al., 2022) นอกจากนี้ Wang & Ahmed (2004) ยังอธิบายว่า ความสามารถเชิงนวัตกรรม ประกอบด้วย 5 ด้านได้แก่นวัตกรรมด้านการตลาด คือความใหม่ของวิธีการที่องค์กรนำมาใช้ในการเข้าไปและใช้ประโยชน์กับตลาดที่เป็นเป้าหมาย เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงหรือสร้างสรรค์แนวทางการดำเนินงานด้านการตลาด นวัตกรรมด้านกระบวนการ คือการนำวิธีการผลิตใหม่ แนวคิดการจัดการใหม่มาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการผลิตและการจัดการเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงหรือสร้างสรรค์กระบวนการในการปฏิบัติงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงานให้สูงขึ้น (Edison, Ali, & Torkar, 2013) นวัตกรรมด้านพฤติกรรม คือวัฒนธรรมนวัตกรรมที่ทำให้เกิดความคิดและนวัตกรรมใหม่ จากการผสมผสานความสามารถทั้งในระดับตัวบุคคล ทีมงาน และผู้บริหารและองค์กรสามารถดึงเอาศักยภาพและสมรรถนะออกมา เพื่อสนับสนุนการดำเนินการของธุรกิจให้สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ได้ทันเวลา ความรวดเร็วในการปฏิบัติ นวัตกรรมด้านกลยุทธ์ คือการเปลี่ยนแปลงแนวคิดพื้นฐานทั้งหมดของธุรกิจเพื่อที่จะนำไปสู่แนวทางใหม่ที่แตกต่างไปจากการดำเนินการในปัจจุบัน เพื่อเพิ่มคุณค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์และบริการ ทำให้ผู้บริโภคสามารถรับรู้และสัมผัสได้ และได้รับประสบการณ์โดยตรงจากการใช้ผลิตภัณฑ์ นวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์ คือความใหม่หรือประโยชน์ของผลิตภัณฑ์ใหม่ที่บริษัทวางตลาดในเวลาที่เหมาะสม เกิดจากองค์กรมีการกระตุ้นให้พนักงานแสดงความคิดเห็น คิดค้น หรือทดลองอย่างสร้างสรรค์เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า สามารถแก้ไขปัญหาให้กับผู้บริโภคได้ ความสามารถเชิงนวัตกรรมจึงถือเป็นกลยุทธ์ที่มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านผลิตภัณฑ์ การบริการ กระบวนการ และการตลาดเพื่อการแข่งขันขององค์กร เป็นหนึ่งในแนวทางเชิงกลยุทธ์ที่สำคัญสำหรับองค์กร และธุรกิจทุกประเภท ที่ช่วยให้เกิดการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันและทำให้องค์กรบรรลุความสำเร็จอย่างยั่งยืนในระยะยาว (Hana, 2013; Huang & Wang, 2011)

ผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน

ผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน คือ การวัดผลปฏิบัติงานของสถานประกอบการที่เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ขององค์กรอันจะนำไปสู่การเติบโตอย่างต่อเนื่อง สมดุลและยั่งยืน ธุรกิจที่มีความยั่งยืนจะมีความรับผิดชอบต่อความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด TBL (Triple Bottom Line) พิจารณาจาก 3 มิติ คือ มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านสิ่งแวดล้อม และมิติด้านสังคม ซึ่งใช้ในกระบวนการตัดสินใจของธุรกิจ ซึ่งได้จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการสำรวจจากอุตสาหกรรม (Elkington, 1997, 1998; Sebhatu, 2008; Cantele & Zardini, 2018) สรุปรายละเอียดทั้ง 3 มิติ ได้แก่ ผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) ประกอบด้วย ขนาดขององค์กรและความสามารถในการเติบโตขององค์กร ความสามารถในการผลิตขององค์กร และอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ปัจจุบัน ความสามารถในการทำกำไรขององค์กร ยอดขายที่เพิ่มขึ้น ส่วนแบ่งตลาดโดยรวมเพิ่มขึ้น ความสามารถในการหาเงินสด ความสามารถในการชำระหนี้ ความสามารถทางนวัตกรรมและความสามารถในการควบคุมตลาด ผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจทางสังคม (Social Performance) ประกอบด้วย การปฏิสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ลูกจ้าง ชุมชน และอิทธิพลทางสังคม ความเป็นอยู่ที่ดีของพนักงาน การจัดอบรมให้แก่พนักงานและการสร้างสมรรถนะหลัก ความมั่นคงในการจ้างงาน สิทธิมนุษยชน งานที่ปลอดภัยและสุขภาพดี ความพึงพอใจในการทำงาน การปรับทัศนคติและวัฒนธรรมของพนักงาน ความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์ การลดความเสี่ยงด้านสุขภาพที่จะเกิดขึ้นกับลูกจ้าง ด้วยการใช้วัตถุดิบที่มีความปลอดภัยต่อผู้ใช้งานและต่อสิ่งแวดล้อม การให้ความช่วยเหลือแก่ท้องถิ่นหรือชุมชน การคืนกำไรและการจ่ายภาษีแก่ท้องถิ่นหรือชุมชน และผลการดำเนินงานทางสิ่งแวดล้อม (Environmental Performance) ประกอบด้วย การใช้ทรัพยากร การบริโภคพลังงาน ประสิทธิภาพการใช้พลังงาน และวัตถุดิบ มลพิษทางสิ่งแวดล้อม ผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนจึงมีส่วนสำคัญที่จะทำให้วัตถุประสงค์ของการพัฒนาองค์กรสามารถลุล่วงได้ เป็นกระบวนการที่ต้นที่ดีสำหรับการบริหารสมัยใหม่ ความมั่นคงทางการเงิน การเป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วน และชื่อเสียงของธุรกิจ เพราะหากองค์กรใดมีชื่อเสียงที่ดี มีภาพลักษณ์ที่ดี โดยเฉพาะภาพลักษณ์ที่คำนึงถึงผลประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม สามารถทำให้ผลการดำเนินงานก้าวหน้าอย่างยั่งยืน (Phokha & Ussahawanitchakit, 2011)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาผลกระทบของภาวะผู้นำเชิงประกอบการทั้งสี่มิติ ได้แก่ ความสามารถส่วนบุคคล ความสามารถด้านการจัดการ ความสามารถเชิงรุก และความสามารถทางเทคโนโลยี ต่อการสร้างมูลค่าและผลการดำเนินงานทางธุรกิจของผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย ของ Suwannarat P. & Songsrirote (2019a, 2019b) พบว่าภาวะผู้นำเชิงประกอบการและผลการดำเนินงานทางธุรกิจที่ผ่านการสร้างมูลค่าเป็นที่ยอมรับว่าภาวะผู้นำเชิงประกอบการในธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์มีอิทธิพลต่อทักษะและความสามารถซึ่งการสร้างมูลค่ามากขึ้นเพื่อก้าวไปสู่ผลการดำเนินงานและผลลัพธ์ทางธุรกิจที่เหนือกว่า สอดคล้องกับ Nor-Aishah et al. (2020) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงประกอบการ และผลการดำเนินการอย่างยั่งยืน ด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม ของเจ้าของธุรกิจหรือผู้นำวิสาหกิจขนาดกลางขนาดเล็ (SME) ในมาเลเซีย

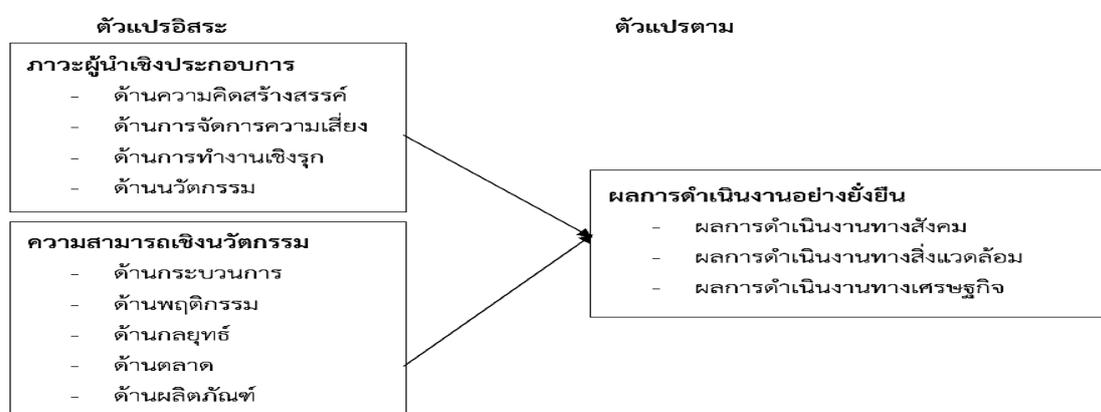

พบว่าภาวะผู้นำเชิงประกอบการมีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อม งานวิจัยนี้เน้นถึงความสำคัญของ ภาวะผู้นำเชิงประกอบการและ แสดงให้เห็นว่าเจ้าของธุรกิจหรือผู้นำ SME ควรยอมรับและพัฒนาทักษะของตนเพื่อก้าวสู่การบรรลุผลการดำเนินงานที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับ Zijlstra (2014) ศึกษาความแตกต่างระหว่างภาวะผู้นำเชิงประกอบการ ภาวะผู้นำและความเป็นผู้ประกอบการ และการศึกษาภาวะผู้นำเชิงประกอบการที่มีต่อทฤษฎีความเป็นผู้นำในปัจจุบัน พบว่าภาวะผู้นำเชิงประกอบการมีการเชื่อมโยงสู่ทฤษฎีภาวะผู้นำโดยมิติที่เชื่อมโยงกับภาวะผู้นำเชิงประกอบการ คือการกล้าเสี่ยง การทำงานเชิงรุก การมีภาพลักษณ์ที่ดี การทดลอง การมีวิสัยทัศน์ การมีนวัตกรรม และการมีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับ Ruvio et al., (2010) ที่เล็งเห็นว่าภาวะผู้นำเชิงประกอบมีความสำคัญในการขับเคลื่อนธุรกิจให้อยู่รอดในช่วงเริ่มต้นของยุคโลกาภิวัตน์และการเปิดเสรีทางการค้า ถือเป็นมิติใหม่ของรูปแบบผู้นำของโลกธุรกิจในปัจจุบัน โดยมีแนวคิดที่ว่า ผู้ประกอบการมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาองค์การให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน ซึ่งทำให้ผลการดำเนินงานของธุรกิจเพิ่มสูงขึ้นทั้งในด้านของประสิทธิผลและประสิทธิภาพ โดยบุคคลที่มีภาวะผู้นำเชิงประกอบการจะเป็นบุคคลที่มีความกล้าเสี่ยง มีแนวคิดในการทำงานเชิงรุก และเป็นผู้ที่มีแนวคิดในการมุ่งสร้างสรรค์นวัตกรรม

การศึกษาศาสมารถเชิงนวัตกรรมที่มีต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดภูเก็ตของ Hajeelateh & Hareebin (2023) พบว่า วิสาหกิจชุมชนมี นวัตกรรมด้านกระบวนการมากที่สุด รองลงมาเป็น นวัตกรรมด้านกลยุทธ์ นวัตกรรมด้านพฤติกรรม นวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์ และนวัตกรรมด้านการตลาด ตามลำดับ โดยผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนพบว่า ด้านสังคมมากที่สุด รองลงมาด้านสิ่งแวดล้อมและด้านการเงิน ตามลำดับ เมื่อทำการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความสามารถเชิงนวัตกรรมด้านกระบวนการและนวัตกรรมด้านกลยุทธ์มีผลต่อการดำเนินงานอย่างยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดภูเก็ต

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าภาวะผู้นำเชิงประกอบการและความสามารถเชิงนวัตกรรมมีปัจจัยหลายด้านที่มีต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน ซึ่งสะท้อนมุมมองผ่านบริบทของธุรกิจในประเทศไทย จึงนำมาสู่การกำหนดกรอบแนวคิดวิจัยในครั้งนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เริ่มต้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาแบบสอบถามซึ่งใช้มาตรวัดแบบ ลิเคิร์ต (Likert's Scale) 5 ระดับ ซึ่งแบ่งเป็นส่วน ที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของบริษัท ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงประกอบการ จำนวน 20 ข้อ ส่วนที่ 3 คือแบบสอบถามเกี่ยวกับความสามารถเชิงนวัตกรรม จำนวน 25 ข้อ และส่วนที่ 4 คือแบบสอบถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนจำนวน 15 ข้อ นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วมาวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย จากนั้นตรวจสอบความน่าเชื่อถือจากกลุ่มตัวอย่างขนาดย่อย 30 ชุด วิเคราะห์ โดยวิธีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคมากกว่า 0.70 นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบแล้วไปทำการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างและ ทำการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการสร้างสมการพยากรณ์ดังนี้

สมการที่ 1 ผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน

$$= \beta 01 + \beta 02CRE + \beta 03RIS + \beta 04PRO + \beta 05INN$$

CRE ภาวะผู้นำเชิงประกอบการ ด้านความคิดสร้างสรรค์

RIS ภาวะผู้นำเชิงประกอบการ ด้านการจัดการความเสี่ยง

PRO ภาวะผู้นำเชิงประกอบการ ด้านการทำงานเชิงรุก

INN ภาวะผู้นำเชิงประกอบการ ด้านนวัตกรรม

สมการที่ 2 ผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน

$$= \beta 07 + \beta 08PROC + \beta 09BEH + \beta 10STR + \beta 11MAR + \beta 12 PROD$$

PROC ความสามารถเชิงนวัตกรรม ด้านกระบวนการ

BEH ความสามารถเชิงนวัตกรรม ด้านพฤติกรรม

STR ความสามารถเชิงนวัตกรรม ด้านกลยุทธ์

MAR ความสามารถเชิงนวัตกรรม ด้านตลาด

PROD ความสามารถเชิงนวัตกรรม ด้านผลิตภัณฑ์

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 50.25 มีรูปแบบธุรกิจแบบบริษัทจำกัด ร้อยละ 73.25 มีทุนในการดำเนินงานอยู่ในช่วง 1,000,000 – 30,000,000 บาท ร้อยละ 49.50 มีจำนวนพนักงานอยู่ในช่วง 100 - 300 คน ร้อยละ 40 มีระยะเวลาดำเนินงานอยู่ในช่วง 6 - 10 ปี และ ร้อยละ 24.75 เป็นบริษัทที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงประกอบการและความสามารถเชิงนวัตกรรมของบริษัทก่อสร้าง ในกรุงเทพมหานคร

ภาวะผู้นำเชิงประกอบการ	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย
ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.34	0.536	มากที่สุด
ด้านการจัดการความเสี่ยง	4.04	0.719	มาก
ด้านการทำงานเชิงรุก	3.99	0.672	มาก
ด้านนวัตกรรม	3.87	0.700	มาก
รวม	4.06	0.656	มาก

บริษัทก่อสร้างในกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงประกอบการโดยรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ค่าเฉลี่ย 4.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.656 โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ด้านความคิดสร้างสรรค์ รองลงมา ด้านการจัดการความเสี่ยง ด้านการทำงานเชิงรุก และด้านนวัตกรรม ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถเชิงนวัตกรรมของบริษัทก่อสร้าง ในกรุงเทพมหานคร

ความสามารถเชิงนวัตกรรม	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย
ด้านกระบวนการ	4.13	0.616	มาก
ด้านพฤติกรรม	4.04	0.589	มาก
ด้านกลยุทธ์	4.00	0.618	มาก
ด้านตลาด	4.29	0.442	มากที่สุด
ด้านผลิตภัณฑ์	3.74	0.599	มาก
รวม	4.04	0.572	มาก

บริษัทก่อสร้างในกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถเชิงนวัตกรรมโดยรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ค่าเฉลี่ย 4.04 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.572 โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ด้านตลาด รองลงมา ด้านกระบวนการ ด้านพฤติกรรม ด้านกลยุทธ์และด้านผลิตภัณฑ์ตามลำดับ การศึกษาผลกระทบของภาวะผู้นำเชิงประกอบการที่มีต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงประกอบการกับผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนโดยรวมของบริษัทก่อสร้าง ในกรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	SP	CRE	RIS	PRO	INN	VIFs
SP	1	0.615*	0.773*	0.737*	0.688*	
ตัวแปร	SP	CRE	RIS	PRO	INN	VIFs
CRE		1	0.370*	0.316*	0.284*	1.218

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงประกอบการกับผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนโดยรวมของบริษัทก่อสร้าง ในกรุงเทพมหานคร (ต่อ)

RIS	1	0.535*	0.310*	1.516
PRO		1	0.342*	1.491
INN			1	1.194

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันซึ่งอาจเกิดปัญหา Multicollinearity ดังนั้น จึงได้ทดสอบปัญหา Multicollinearity โดยใช้ Variance Inflation Factor (VIF) ปรากฏว่า ค่า VIFs ของภาวะผู้นำเชิงประกอบการ มีค่าตั้งแต่ 1.194 – 1.516 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันสูงเกินไปจนทำให้เกิดปัญหา multicollinearity เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระภาวะผู้นำเชิงประกอบการทั้ง 4 ด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามระดับผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนโดยรวม (SP) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.284 – 0.773 จากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณและสร้างสมการพยากรณ์ระดับของผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนโดยรวม (SP) ได้ดังนี้

$$SP = -0.265 + 0.253CRE + 0.249RIS + 0.268PRO + 0.294INN$$

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยภาวะผู้นำเชิงประกอบการกับผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนโดยรวมของบริษัทก่อสร้าง ในกรุงเทพมหานคร

ภาวะผู้นำเชิงประกอบการ	ผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่	-0.265	0.050	-5.309	0.000*
ด้านความคิดสร้างสรรค์ (CRE)	0.253	0.011	23.361	0.000*
ด้านการจัดการความเสี่ยง (RIS)	0.249	0.008	30.900	0.000*
ด้านการทำงานเชิงรุก (PRO)	0.268	0.011	25.382	0.000*
ด้านนวัตกรรม (INN)	0.294	0.008	34.716	0.000*

Adjust R² = 0.959

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง พบว่า ภาวะผู้นำเชิงประกอบการ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการจัดการความเสี่ยง ด้านการทำงานเชิงรุก และด้านนวัตกรรม มีผลกระทบต่อระดับของผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.284 – 0.773 และค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง (Adj R²) เท่ากับ 0.959 ซึ่งหมายถึง ภาวะผู้นำเชิงประกอบการ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการจัดการความเสี่ยง ด้านการทำงานเชิงรุก และด้านนวัตกรรม สามารถอธิบายความแปรปรวนของผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนได้ถึงร้อยละ 95.90 สอดคล้องกับ Wingwon (2012) ที่ได้อธิบายว่าภาวะผู้นำเชิงประกอบการเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ขับเคลื่อนให้เกิดองค์กรและสนับสนุนการดำเนินการอย่างยั่งยืนในธุรกิจก่อสร้าง ผ่านการให้ความสำคัญกับนวัตกรรม การดำเนินการสร้างสรรค์ มีการทำงานเชิงรุก และการจัดการความเสี่ยง

การศึกษาผลกระทบของความสามารถเชิงนวัตกรรมที่มีต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของความสามารถเชิงนวัตกรรมกับผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนโดยรวมของบริษัทก่อสร้าง ในกรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	SP	PROC	BEH	STR	MAR	PROD	VIFs
SP	1	0.681*	0.682*	0.715*	0.538*	0.525*	
PROC		1	0.559*	0.608*	0.508*	0.339*	1.853
BEH			1	0.626*	0.469*	0.462*	1.957
STR				1	0.483*	0.449*	2.094
MAR					1	0.291*	1.485
PROD						1	1.345

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางพบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันซึ่งอาจเกิดปัญหา Multicollinearity ดังนั้นจึงได้ทดสอบปัญหา Multicollinearity โดยใช้ VIFs ปรากฏว่า ค่า VIFs ของความสามารถเชิงนวัตกรรม มีค่าตั้งแต่ 1.345 – 2.094 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์กันสูงเกินไปจนทำให้เกิดปัญหา multicollinearity เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระความสามารถเชิงนวัตกรรมทั้ง 5 ด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามระดับผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนโดยรวม (SP) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.291 – 0.715 จากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณและสร้างสมการพยากรณ์ระดับของผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนโดยรวม (SP) ได้ดังนี้

$$SP = 0.204 + 0.237PROC + 0.197BEH + 0.236STR + 0.126MAR + 0.155PROD$$

ตารางที่ 6 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยความสามารถเชิงนวัตกรรมกับผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนโดยรวมของบริษัทก่อสร้าง ในกรุงเทพมหานคร

ความสามารถเชิงนวัตกรรม	ผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่	0.204	0.153	1.333	0.183
ด้านกระบวนการ (PROC)	0.237	0.033	7.076	0.000*
ด้านพฤติกรรม (BEH)	0.197	0.035	5.684	0.000*
ด้านกลยุทธ์ (STR)	0.236	0.034	6.861	0.000*
ด้านตลาด (MAR)	0.126	0.039	3.181	0.002*
ด้านผลิตภัณฑ์ (PROD)	0.155	0.030	5.252	0.000*

Adjust R² = 0.683

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาความสัมพันธ์และผลกระทบของความสามารถเชิงนวัตกรรมที่มีต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน พบว่าความสามารถเชิงนวัตกรรม ด้านกระบวนการ ด้านพฤติกรรม ด้านกลยุทธ์ ด้านตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ มีผลกระทบต่อระดับของผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.291 – 0.715 และค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง (Adjust R²) เท่ากับ 0.683 แสดงให้เห็นว่าความสามารถเชิงนวัตกรรม ด้านกระบวนการ ด้านพฤติกรรม ด้านกลยุทธ์ ด้านตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ สามารถอธิบายความแปรปรวนของผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนได้ร้อยละ 68.30 สอดคล้องกับการศึกษาของ สายทิพย์ โสรรัตน์ และमितภาณี พงษ์พั่ว (2556) ที่ศึกษาในบริบทของธุรกิจก่อสร้างในกรุงเทพมหานครเช่นเดียวกัน พบว่าความสามารถเชิงนวัตกรรมมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนของธุรกิจอยู่ในระดับปานกลาง โดยให้เหตุผลว่าการนำนวัตกรรมไปใช้ในกระบวนการผลิตของธุรกิจก่อสร้างยังอาจนำไปใช้ไม่ได้เต็มที่เท่าควรอันเนื่องมาจากข้อจำกัดของทรัพยากรในแต่ละองค์กรที่มีความพร้อมแตกต่างกัน (Sorat, S. & Phongpua. M. (2013)

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

ภาวะผู้นำเชิงประกอบการ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนโดยรวมและตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนโดยรวม (SP) ได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ (CRE) ด้านการจัดการความเสี่ยง (RIS) ด้านการทำงานเชิงรุก (PRO) และด้านนวัตกรรม (INN) ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ระดับของผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนโดยรวม (SP) ได้ดังนี้ ผลการดำเนินงาน

อย่างยั่งยืนโดยรวม (SP) = $-0.265 + 0.253$ (ด้านความคิดสร้างสรรค์) + 0.249 (ด้านการจัดการความเสี่ยง) + 0.268 (ด้านการทำงานเชิงรุก) + 0.294 (ด้านนวัตกรรม) กล่าวคือถ้าบริษัทก่อสร้าง ในกรุงเทพมหานครมีภาวะผู้นำเชิงประกอบการด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการจัดการความเสี่ยง ด้านการทำงานเชิงรุก และด้านนวัตกรรมจะทำให้องค์กรมีผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยของ Zijlstra (2014) ที่ศึกษาความแตกต่างระหว่างภาวะผู้นำเชิงประกอบการ ภาวะผู้นำและความเป็นผู้ประกอบการ พบว่าภาวะผู้นำเชิงประกอบการมีการเชื่อมโยงสู่ทฤษฎีภาวะผู้นำโดยมิติที่เชื่อมโยงกับภาวะผู้นำเชิงประกอบการ คือ การกล้าเสี่ยง การทำงานเชิงรุก การมีวิสัยทัศน์ การมีนวัตกรรม และการมีความคิดสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยของ Nor-Aishah et al. (2020) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงประกอบการ และผลการดำเนินการอย่างยั่งยืน ด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม และมีความสัมพันธ์ทางอ้อมกับ entrepreneurial bricolage ผ่านตัวแปรคั่นกลาง ผลการศึกษาพบว่าภาวะผู้นำเชิงประกอบการมีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินการอย่างยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อม งานวิจัยนี้เน้นถึงความสำคัญของ ภาวะผู้นำเชิงประกอบการและ แสดงให้เห็นว่าเจ้าของธุรกิจหรือผู้นำ SME ควรยอมรับและพัฒนาทักษะของตนเพื่อก้าวสู่การบรรลุผลการดำเนินงานที่ยั่งยืน

ความสามารถเชิงนวัตกรรม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนโดยรวมและตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนโดยรวม (SP) ได้แก่ ด้านกระบวนการ (PROC) ด้านพฤติกรรม (BEH) ด้านกลยุทธ์ (STR) ด้านตลาด (MAR) และด้านผลิตภัณฑ์ (PROD) ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ระดับของผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนโดยรวม (SP) ได้ดังนี้ ผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนโดยรวม (SP) = $0.204 + 0.237$ (ด้านกระบวนการ) + 0.197 (ด้านพฤติกรรม) + 0.236 (ด้านกลยุทธ์) + 0.126 (ด้านตลาด) + 0.155 (ด้านผลิตภัณฑ์) กล่าวคือถ้าบริษัทก่อสร้าง ในกรุงเทพมหานครมีความสามารถเชิงนวัตกรรม ด้านกระบวนการ ด้านพฤติกรรม ด้านกลยุทธ์ ด้านตลาด และด้านผลิตภัณฑ์จะทำให้องค์กรมีผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยของ Alpay, Bodur, Yilmaz, & Buyukbalci (2012) ที่ศึกษาความสามารถเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน พบว่า ความสามารถทางนวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์ ด้านกระบวนการ และด้านกลยุทธ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงาน แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างด้านพฤติกรรมกับผลการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะ

1. จากการทบทวนวรรณกรรม สะท้อนให้เห็นว่าภาวะผู้นำเชิงประกอบการมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน ดังนั้นองค์กรในภาครัฐ และภาคเอกชน จึงควรมีการนำคุณลักษณะของพฤติกรรมผู้นำเชิงประกอบการไปใช้ตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงขององค์กร ผู้บริหารระดับกลางและผู้บริหารระดับต้นเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำลักษณะดังกล่าวให้กลายเป็นวัฒนธรรมและสมรรถนะหลักขององค์กรต่อไป

2. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของภาวะผู้นำเชิงประกอบการและความสามารถเชิงนวัตกรรมที่มีต่อผลการดำเนินงานโดยแยกเป็น 2 มิติ มิติที่ 1 ผลการดำเนินงานองค์กรด้านการเงินและการตลาด เช่น ความสามารถในการทำกำไร การเติบโตของยอดขาย มิติที่ 2 ผลการดำเนินงานองค์กรด้านปฏิบัติการ เช่น ความพึงพอใจของผู้รับบริการ ความพึงพอใจของพนักงาน เพื่อเพิ่มตัวชี้วัดผลการดำเนินงานองค์กรให้มากขึ้น

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงประกอบการ 4 มิติได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการจัดการความเสี่ยง ด้านการทำงานเชิงรุก และด้านนวัตกรรม และ ความสามารถเชิงนวัตกรรม 5 มิติ ได้แก่ ด้านกระบวนการด้านพฤติกรรม ด้านกลยุทธ์ ด้านตลาด และด้านผลิตภัณฑ์ มีผลกระทบเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนขององค์กร ซึ่งชี้ให้เห็นว่าองค์กรควรมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะของผู้นำและพนักงานในองค์กร การจัดการอบรม การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับนโยบาย การแสวงหาความรู้ การสร้างนวัตกรรม ไม่ว่าจะเป็นนวัตกรรมทางสังคม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้องค์กรนั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และนำไปสู่ความยั่งยืนขององค์กรต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ธนศ มหัทธนาลัย (2564). แนวโน้มธุรกิจ/อุตสาหกรรม ปี 2564-2566: ธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง [อินเทอร์เน็ต]. สืบค้นจาก: <https://www.krungsri.com>
- ปรารณา หลีกภัย. (2556). ปัจจัยนำความสามารถทางนวัตกรรมและผลต่อการดำเนินงานองค์กร. *วารสารนักบริหาร*, 3(4), 55-63.
- สายทิพย์ ไสรรัตน์, และมิตภาณี พงษ์พั่ว. (2556). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการที่มีผลต่อผลการดำเนินการธุรกิจของผู้ประกอบการธุรกิจครอบครัวประเภทโรงแรมและรีสอร์ทในประเทศไทย. *วารสารสมาคมวิจัย*, 18(1), 1-13.
- Alpay, G., Bodur, M., Yilmaz, C. & Buyukbalci, P. (2012). How does innovativeness yield superior firm performance? The role of marketing effectiveness. *Innovation: Management, Policy & Practice*, 14(1), 107-128.
- Cabral, J. E. O. (2010). *Firms' dynamic capabilities, innovative types and sustainability: A theoretical framework. Proceedings of XVI International Conference on Industrial Engineering and Operations Management* (p. 12), Challenges and Maturity of

- Production Engineering: competitiveness of enterprises, working conditions, environment. São Carlos, SP, Brazil.
- Ding, G. K. C. (2005). Developing a multicriteria approach for the measurement of sustainable performance. *Building Research & Information*, 33(1), 3-16. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/0961321042000322618>.
- Elkington, J. (1997). *Cannibals with Forks: The Triple Bottom Line of 21st Century*. Oxford: Capstone.
- Ferraresi, A. A., et al. (2012). Knowledge management, market orientation, innovativeness, and organizational outcomes: A study of companies operating in Brazil. *Journal of Information Systems and Technology Management*, 9(1), 89-108.
- Friedman, A. L. & Miles, S. (2006). *Stakeholders: Theory and Practice*, OUP, Oxford.
- Greenberg, D., et al.(2011). *The new entrepreneurial leader: Developing leaders who shape social and economic opportunity*. San Francisco, CA: Berrett-Koehler.
- Gupta, V., MacMillan, I. C., & Surie, G. (2004). Entrepreneurial leadership: Developing and measuring a cross-cultural construct. *Journal of Business Venturing*, 19(2), 241-260. doi:10.1016/S0883-9026(03)00040-5
- Henry, E. et al. (2013). "Toward innovation measurement in the software industry." *The Journal of Systems Software* 86, 5 (May), 1390-1407.
- Hajeelateh & Hareebin (2023) *Innovation Capability Affecting to Sustainable Organization Performance of Community Enterprises in Phuket*
- Huang, S. K., & Wang, Y. L. (2011). Entrepreneurial orientation, learning orientation and innovation in small and medium enterprises. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 24, 563-570.
- Harrison et al., (2020). *Entrepreneurial leadership measurement: a multi-dimensional construct*. University of the West of Scotland, Lanarkshire Campus, Glasgow, UK,
- Kuratko, D. F. (2007). Entrepreneurial leadership in the 21st century: Guest editor's perspective. *Journal of Leadership & Organizational Studies*, 13(4), 1-11.
- Karcioglu, F., & Yucel, I. (2004). *Aile Isletmeleri Acisindan Girisimci Liderlik ve Onemi-ETSO'ya Bagli Aile Isletmelerinde Bir Uygulama*, 1. Aile Isletmeleri Kongresi Kongre Kitabi (415-423), Istanbul: Istanbul Kultur Universitesi Yayinlari.

- Melykh, O., & Melykh, K. (2016). Implication of environmental certification and CSR for companies' sustainable performance in developing countries. *Journal of Sustainable Development*, 9(3), 160-168. <https://doi.org/10.5539/jsd.v9n3p160>.
- Naowakhoaksorn, P., et al. (2021). Mediating role of knowledge management capability on the relationship between knowledge-oriented leadership and organizational innovativeness in public organizations. *Executive Journal*, 41(2), 17-36.
- Naowakhoaksorn, P., et al., (2022). Knowledge Management Capability and Innovativeness of Public Organizations: Examining the Moderating Roles of Social Capital and Creative Organizational Climate. *Suranaree Journal of Social Science*, 16(1), 107-125.
- Nor-Aishah, H., Ahmad, N. H., & Thurasamy, R. (2020). *Entrepreneurial leadership and sustainable performance of manufacturing SMEs in Malaysia: The contingent role of entrepreneurial bricolage*. *Sustainability*, 12(8), 3100.
- Phaneuf, J., et al. (2016): Personality and Transformational Leadership: *The Moderating Effect of Organizational Context*. *Personality and Individual Differences*, 102, 30-35.
- Phokha, A., & Ussahawanitchakit, P. (2011). Marketing leadership strategy, marketing outcomes and firm sustainability: Evidence from food product businesses in Thailand. *International Journal of Strategic Management* 11(3): 1-25.
- Putsom W, et al.(2019a). The Effect of Entrepreneurial Leadership, Value Creation and Automotive Parts Manufacturing Businesses Performance in Thailand. *Human Resource and Organization Development Journal*. 11(2), 1-33.
- Putsom W, et al (2019b) Scale development for measuring entrepreneurial leadership competencies. *Human Behavior, Development and Society* 20(3): 29–40.
- Ruvio, A., Rosenblatt, Z., & Hertz-Lazrowitz, R. (2010). Entrepreneurial Leadership Vision in Nonprofit vs. for-Profit Organizations, *The Leadership Quarterly*, 21(1), 144-158.
- Suwannarat, P., et al (2010). The characteristics of international joint ventures in Thailand. *Journal of International Business and Economics*, 10 (1), pp. 85-99. ISSN 1544-8037
- Uysal. F. (2012). An integrated model for sustainable performance measurement in supply chain. *Journal of Social and behavioral Sciences*, 62, 689–694.
- Wang, C.L. & Ahmed, P.K. (2004). The development and validation of the organizational innovativeness construct using confirmatory factor analysis. *European Journal of*

Innovation Management, 7(4), 303-313. Doi: <https://doi.org/10.1108/14601060410565056>

Wingwon, B. (2012). Effects of entrepreneurship, organization capability, strategic decision making and innovation toward the competitive advantage of SMEs enterprises. *J. Mgmt. & Sustainability*, 2, 137.

Zijlstra, P.H. (2014). *When is entrepreneurial leadership most effective*. University of Twente, Enschede, The Netherlands.

Translate Thai Reference

Leekpai. P. (2013). Factors leading to innovation capability and effects on organizational performance. *Journal of Management*, 3(4), 55-63.

Mahatthanalai T. (2021). *Business/Industry Trends 2021-2023: Construction Contractor Business* [Internet]. Retrieved from: <https://www.krungsri.com>"

Sorat, S. & Phongpua. M. (2013). Causal relationship model of leadership Entrepreneurs affecting the business performance of family business operators in the hotel and resort category in Thailand. *Journal of Research Association*, 18(1), 1-13.

